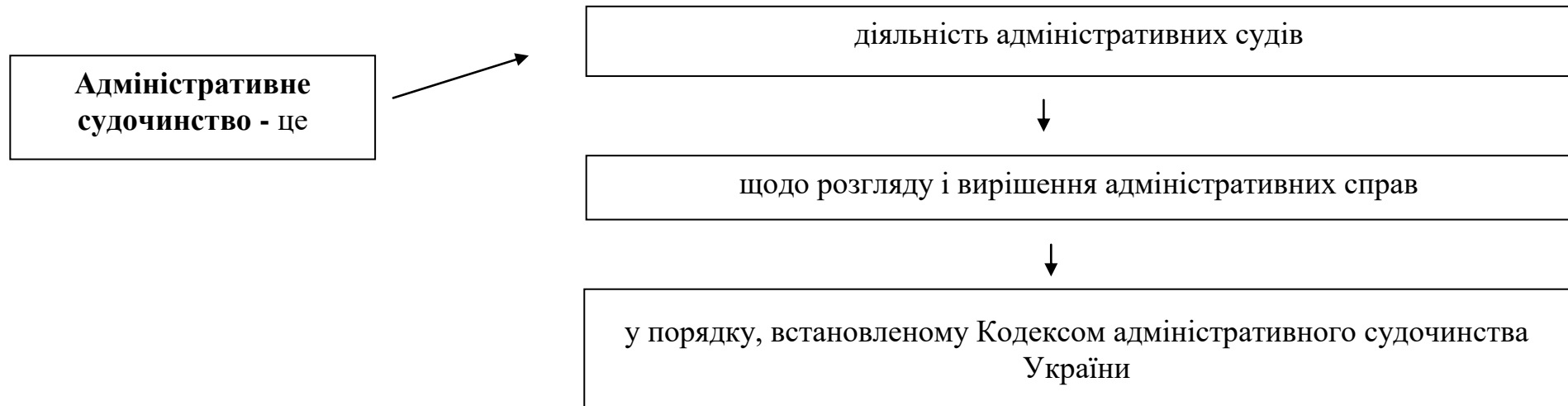
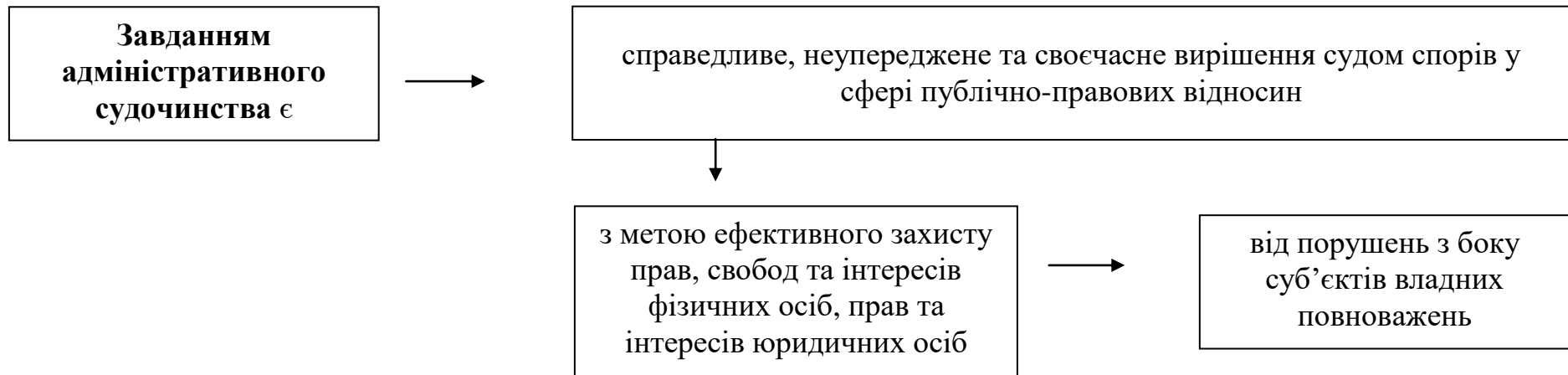

ТЕМА № 16. «Завдання та основні засади адміністративного судочинства».

Поняття адміністративного судочинства

Завдання адміністративного судочинства

Принципи адміністративного судочинства

Верховенство права

Змагальність сторін

Диспозитивність

Офіційне з'ясування всіх обставин у справі

Гласність судового процесу

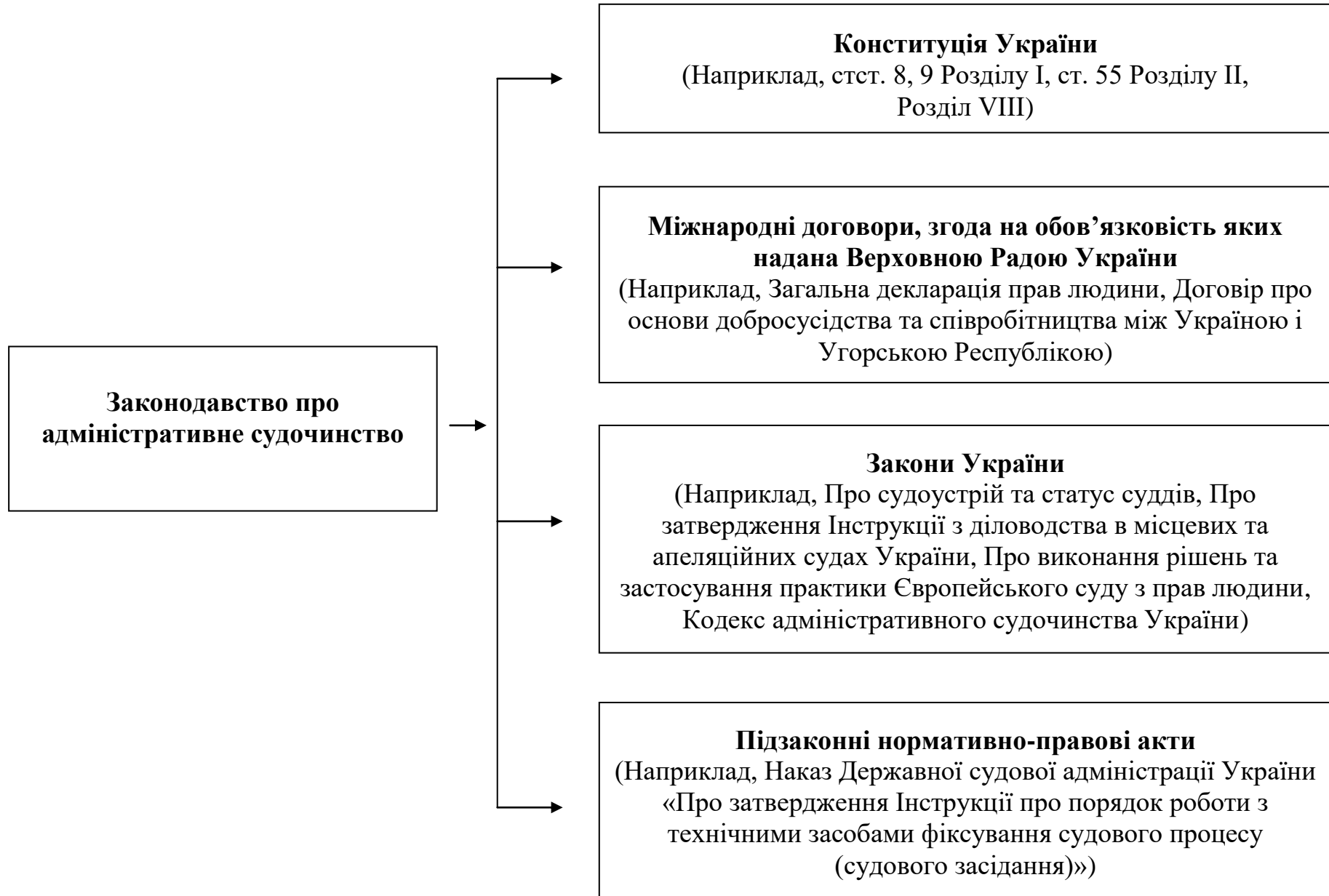
Відкритість інформації щодо справи

Обов'язковість судових рішень

Перегляд справи та оскарження судового рішення

Рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом

Законодавство про адміністративне судочинство

Джерела права, які застосовуються судом

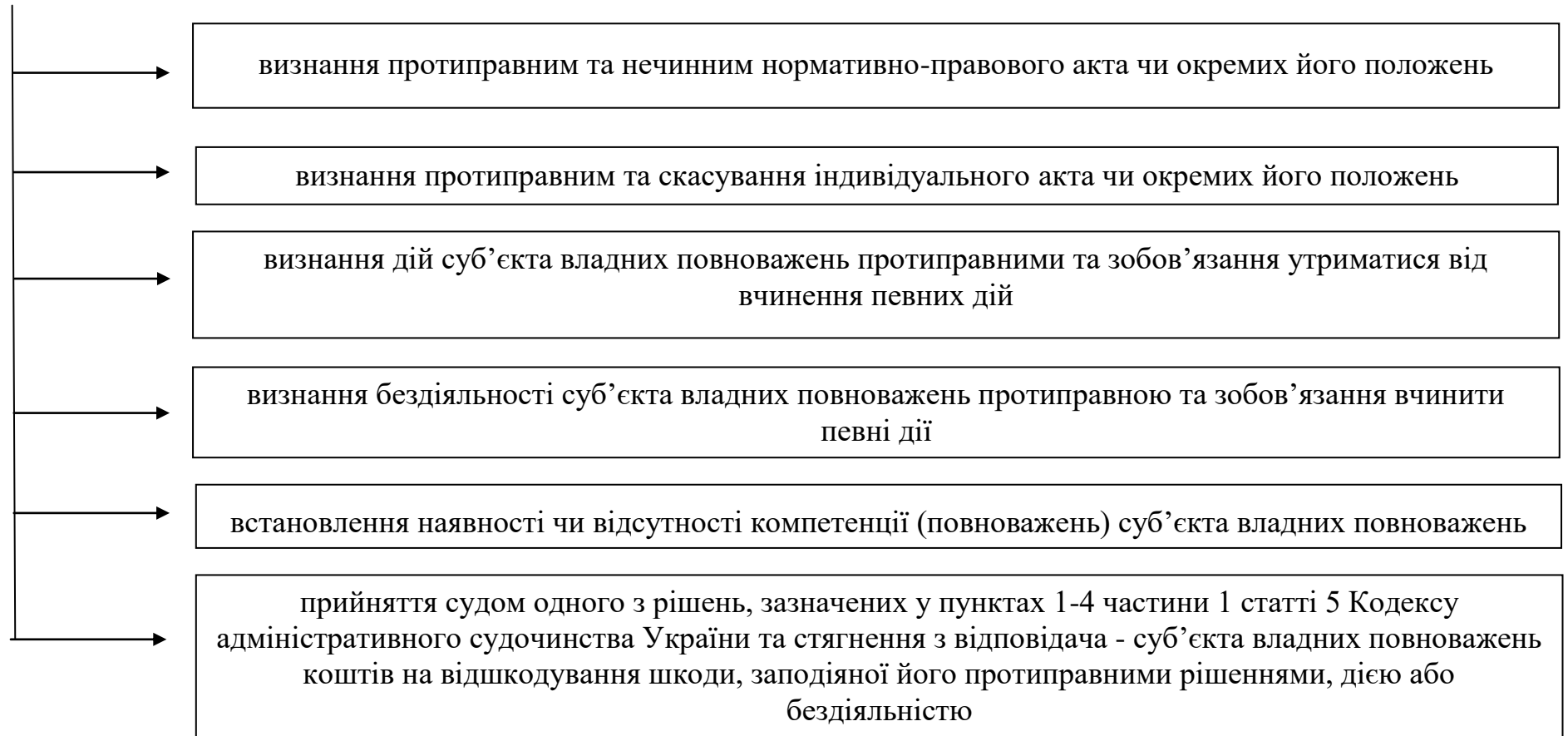
Якщо суд доходить висновку, що закон чи інший правовий акт суперечить Конституції України, суд не застосовує такий закон чи інший правовий акт, а **застосовує норми Конституції України як норми прямої дії**

У разі невідповідності правового акта Конституції України, закону України, міжнародному договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, або іншому правовому акту суд застосовує **правовий акт, який має вищу юридичну силу**, або положення відповідного міжнародного договору України

У разі відсутності закону, що регулює відповідні правовідносини, суд застосовує закон, що регулює подібні правовідносини (**аналогія закону**), а за відсутності такого закону суд виходить із конституційних принципів і загальних засад права (**аналогія права**). Аналогія закону та аналогія права не застосовується для визначення підстав, меж повноважень та способу дій органів державної влади та місцевого самоврядування

Право на звернення до суду та способи судового захисту

Кожна особа має право в порядку, встановленому Кодексом адміністративного судочинства України, **звернутися до адміністративного суду**, якщо вважає, що рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень порушені її права, свободи або законні інтереси, і **просити про їх захист шляхом:**

Захист порушених прав, свобод чи інтересів особи, яка звернулася до суду, може здійснюватися судом також в інший спосіб, який не суперечить закону і забезпечує ефективний захист прав, свобод, інтересів людини і громадянина, інших суб'єктів у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку суб'єктів владних повноважень

Форми адміністративного судочинства

Адміністративне судочинство здійснюється у порядку позовного провадження

загального провадження

(призначене для розгляду справ, які через складність або інші обставини недоцільно розглядати у спрощеному позовному провадженні)

Виключно за правилами загального позовного провадження розглядаються справи у спорах:

- 1) щодо оскарження нормативно-правових актів, за винятком випадків, визначених цим Кодексом;
- 2) щодо оскарження рішень, дій та бездіяльності суб'єкта владних повноважень, якщо позивачем також заявлено вимоги про відшкодування шкоди, заподіяної такими рішеннями, діями чи бездіяльністю, у сумі, що перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- 3) про примусове відчуження земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, з мотивів суспільної необхідності;
- 4) щодо оскарження рішення суб'єкта владних повноважень, на підставі якого ним може бути заявлено вимогу про стягнення грошових коштів у сумі, що перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
- 5) щодо оскарження рішень Національної комісії з реабілітації у правовідносинах, що виникли на підставі Закону України "Про реабілітацію жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років".

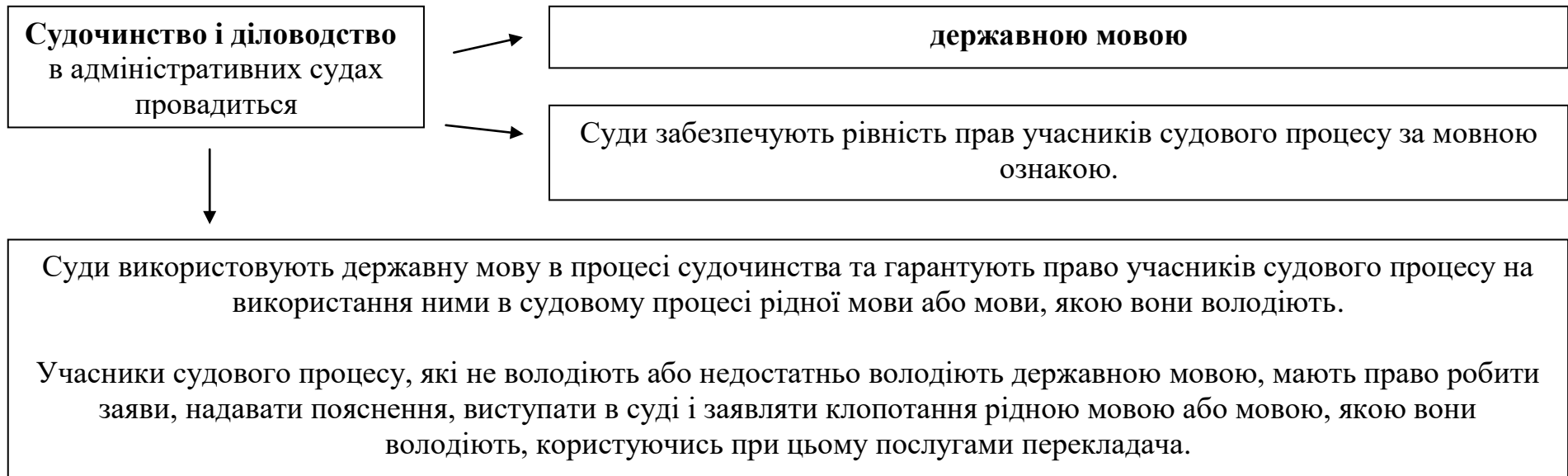
спрощеного провадження

(призначене для розгляду справ незначної складності та інших справ, для яких пріоритетним є швидке вирішення справи)

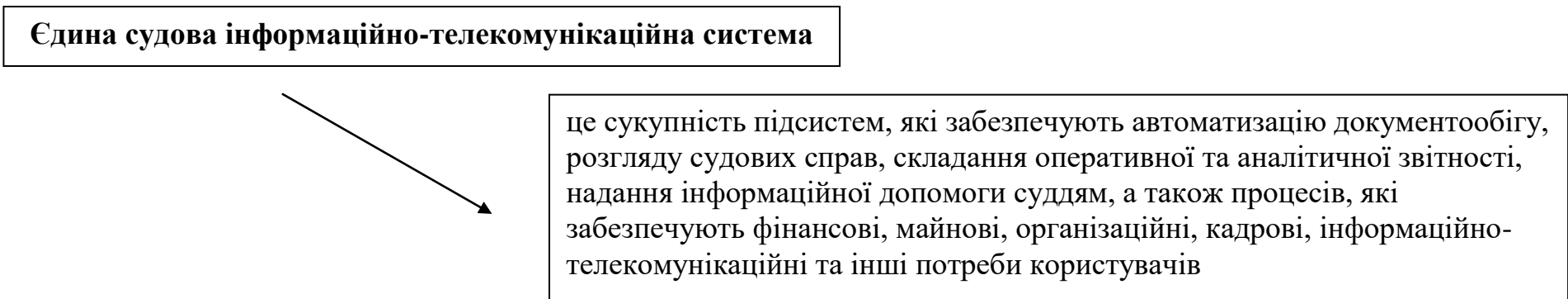
Справами незначної складності є справи щодо:

- 1) прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби, окрім справ, в яких позивачами є службові особи, які у значенні Закону України "Про запобігання корупції" займають відповідальне та особливо відповідальне становище;
- 2) оскарження бездіяльності суб'єкта владних повноважень або розпорядника інформації щодо розгляду звернення або запиту на інформацію;
- 3) оскарження фізичними особами рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо обчислення, призначення, перерахунку, здійснення, надання, одержання пенсійних виплат, соціальних виплат непрацездатним громадянам, виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, виплат та пільг дітям війни, інших соціальних виплат, доплат, соціальних послуг, допомоги, захисту, пільг;
- 4) типові справи;
- 5) інші справи, у яких суд дійде висновку про їх незначну складність, за винятком справ, які не можуть бути розглянуті за правилами спрощеного позовного провадження.

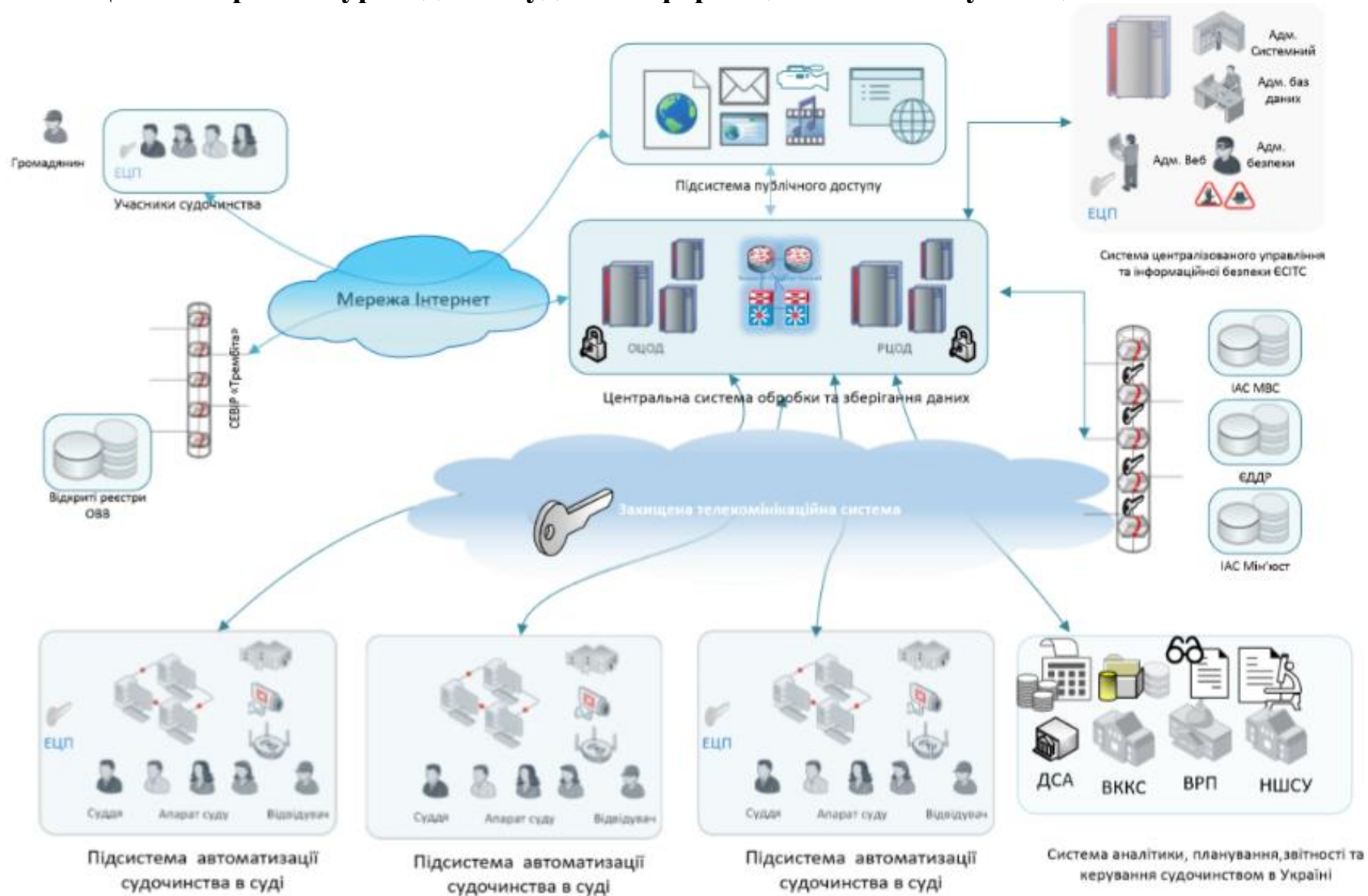
Мова судочинства та діловодства в адміністративних судах

Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система

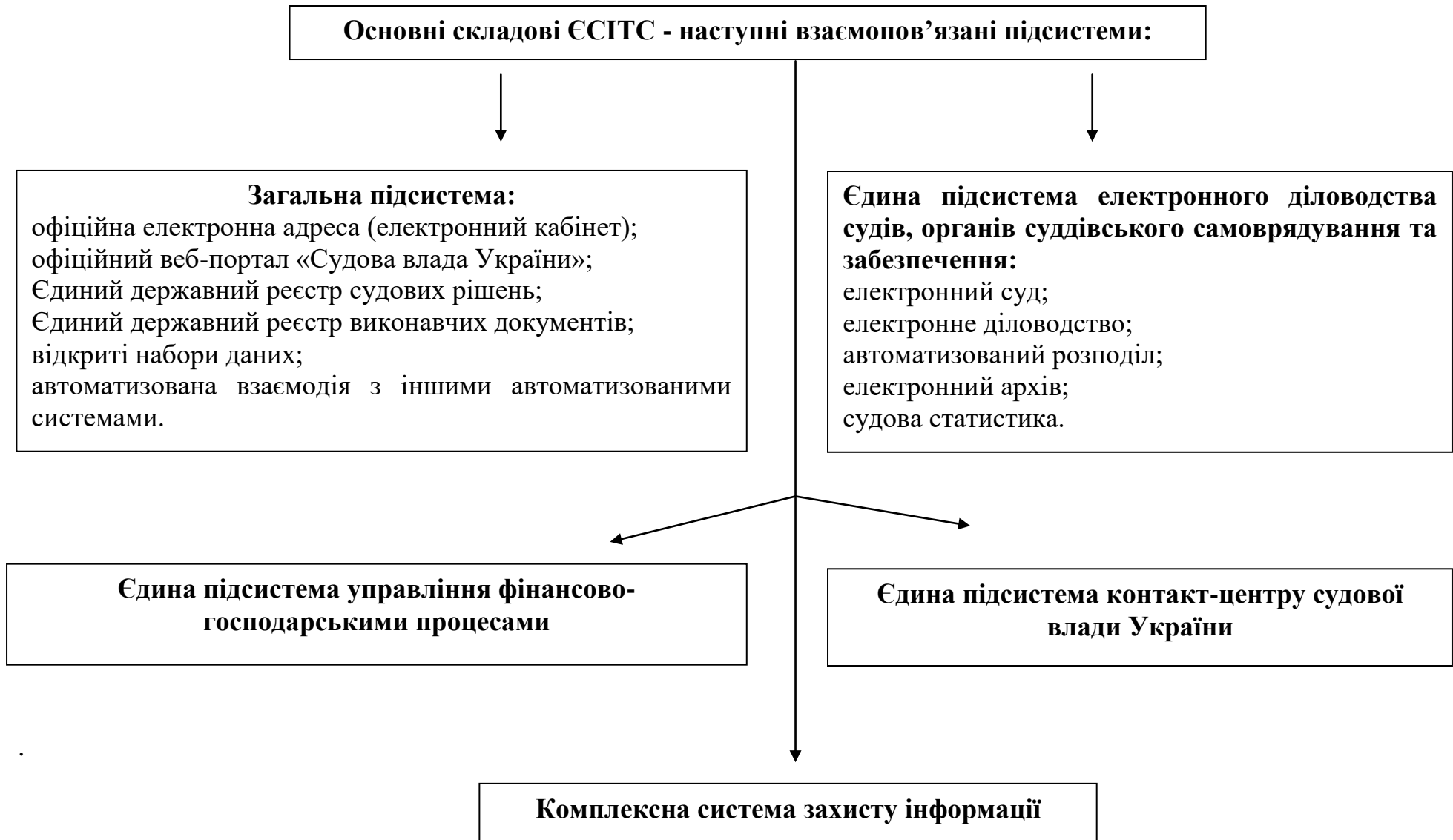

Цільова архітектура Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи

Структура Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи

Правнича допомога при вирішенні справ в адміністративному суді

Порядок здійснення судочинства в адміністративних судах

Тема 17 «Адміністративна юрисдикція».

Поняття адміністративної юрисдикції адміністративних судів

Адміністративна юрисдикція адміністративних судів

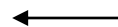
- це компетенція адміністративних судів щодо розгляду адміністративних справ (переданих на вирішення адміністративного суду публічно-правових спорів), зокрема:

спорах фізичних чи юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень (нормативно-правових актів чи індивідуальних актів), дій чи бездіяльності, крім випадків, коли для розгляду таких спорів законом встановлено інший порядок судового провадження;

спорах з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби;

спорах між суб'єктами владних повноважень з приводу реалізації їхньої компетенції у сфері управління, у тому числі делегованих повноважень;

спорах, що виникають з приводу укладання, виконання, припинення, скасування чи визнання нечинними адміністративних договорів;

за зверненням суб'єкта владних повноважень у випадках, коли право звернення до суду для вирішення публічно-правового спору надано такому суб'єкту законом;

спорах щодо правовідносин, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдуму;

спорах фізичних чи юридичних осіб із розпорядником публічної інформації щодо оскарження його рішень, дій чи бездіяльності у частині доступу до публічної інформації;

спорах щодо вилучення або примусового відчуження майна для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності;

спорах щодо оскарження рішень атестаційних, конкурсних, медико-соціальних експертних комісій та інших подібних органів, рішення яких є обов'язковими для органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інших осіб;

спорах щодо формування складу державних органів, органів місцевого самоврядування, обрання, призначення, звільнення їх посадових осіб;

спорах фізичних чи юридичних осіб щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності замовника у правовідносинах, що виникли на підставі Закону України "Про особливості здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб оборони", за винятком спорів, пов'язаних із укладенням договору з переможцем переговорної процедури закупівлі, а також зміною, розірванням і виконанням договорів про закупівлю;

спорах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів охорони державного кордону у справах про правопорушення, передбачені Законом України "Про відповідальність перевізників під час здійснення міжнародних пасажирських перевезень";

спорах щодо оскарження рішень Національної комісії з реабілітації у правовідносинах, що виникли на підставі Закону України "Про реабілітацію жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років";

спорах із суб'єктами владних повноважень з приводу проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства;

спорах, що виникають у зв'язку з оголошенням, проведенням та/або визначенням результатів конкурсу з визначення приватного партнера та концесійного конкурсу.

Юрисдикція адміністративних судів

НЕ поширюється на справи:

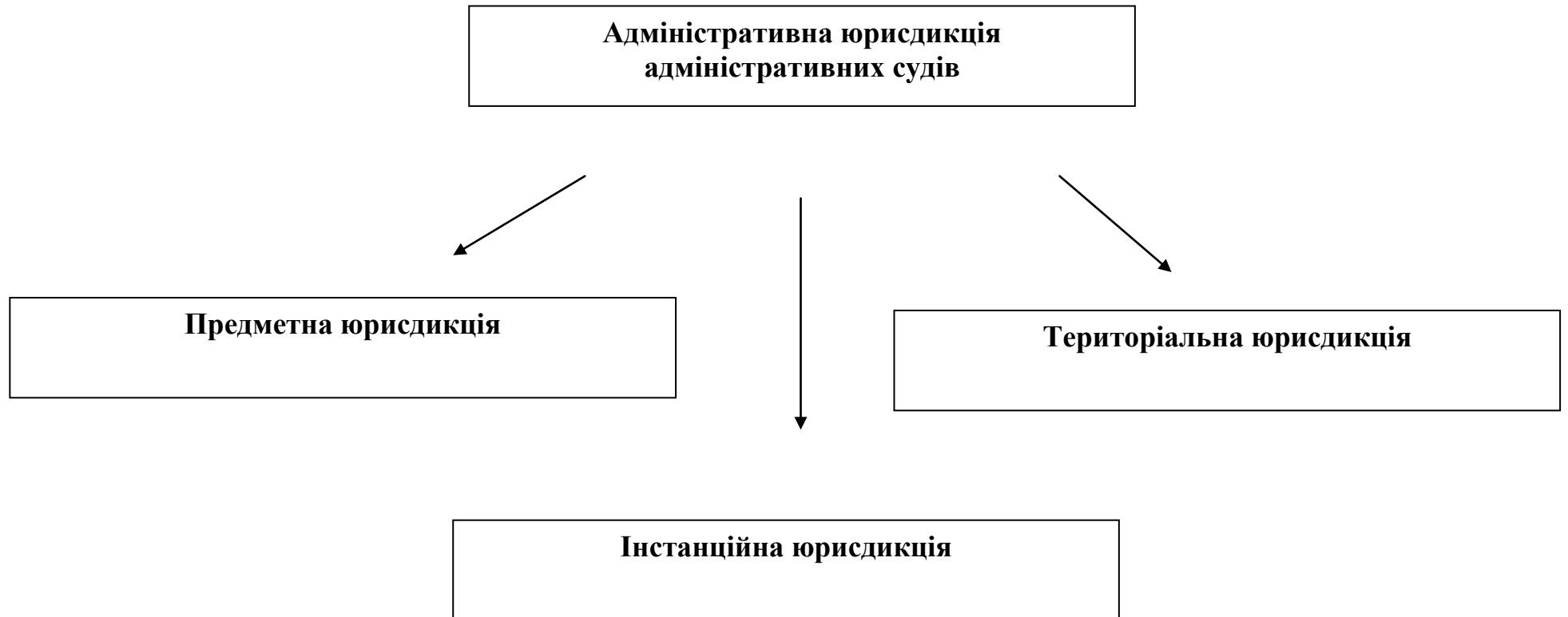
що віднесені до юрисдикції Конституційного Суду України;

про накладення адміністративних стягнень, крім випадків, визначених Кодексом адміністративного судочинства України;

що мають вирішуватися в порядку кримінального судочинства;

щодо відносин, які відповідно до закону, статуту (положення) громадського об'єднання, саморегулювальної організації віднесені до його (її) внутрішньої діяльності або виключної компетенції, крім справ у спорах, визначених пп. 9, 10 ч. 1 ст. 19 Кодексу адміністративного судочинства України.

Види адміністративної юрисдикції адміністративних судів

Предметна юрисдикція адміністративних судів

**Місцевим загальним судам
як адміністративним судам
підсудні:**

адміністративні справи з приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень у справах про притягнення до адміністративної відповідальності;

адміністративні справи, пов'язані з виборчим процесом чи процесом референдуму;

адміністративні справи, пов'язані з перебуванням іноземців та осіб без громадянства на території України;

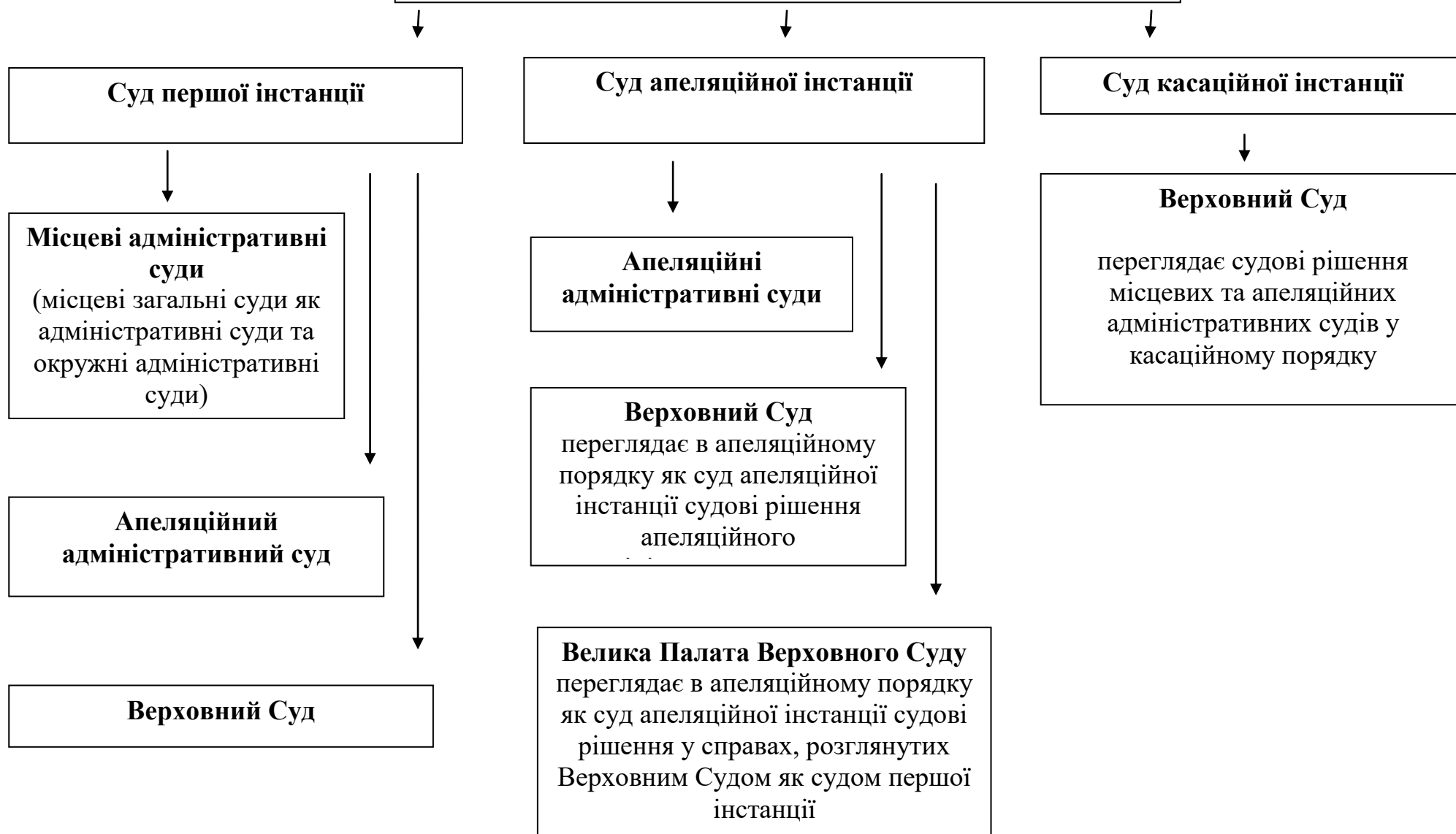
адміністративні справи з приводу рішень, дій чи бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби щодо виконання ними рішень судів у справах, визначених пп. 1-3 ч. 1 ст. 20 Кодексу адміністративного судочинства України;

Округним адміністративним судам

підсудні всі адміністративні справи, крім визначених ч. 1 ст. 20 Кодексу адміністративного судочинства України.

адміністративні справи щодо оскарження рішень Національної комісії з реабілітації у правовідносинах, що виникли на підставі Закону України "Про реабілітацію жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років".

Інстанційна юрисдикція адміністративних судів

Територіальна юрисдикція адміністративних судів

Підсудність справ за вибором позивача

Адміністративні справи з приводу оскарження індивідуальних актів, а також дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень, які прийняті (вчинені, допущені) стосовно конкретної фізичної чи юридичної особи (їх об'єднань), вирішуються за вибором позивача адміністративним судом за зареєстрованим у встановленому законом порядку місцем проживання (перебування, знаходження) цієї особи-позивача або адміністративним судом за місцезнаходженням відповідача

Виключна підсудність

Вирішення адміністративних справ окружним адміністративним судом, територіальна юрисдикція якого поширюється на місто Київ

Підсудність справ, у яких однією із сторін є суд або суддя

Підсудність справи визначається ухвалою суду вищої інстанції, постановленою без повідомлення сторін

Підсудність справ за місцем проживання або місцезнаходженням відповідача

Позови до **фізичної особи** пред'являються в суд за зареєстрованим у встановленому законом порядку місцем її проживання або перебування

Позови до **юридичних осіб** пред'являються в суд за їхнім місцезнаходженням згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань